

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul adoptă următoarea

DECIZIE

Nr.

Data:

Prin contestația nr. 34/15.04.2025, înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sub nr. 24858/16.04.2025, ..., cu sediul social în, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr., având CUI, reprezentată legal prin, cu sediul procesual ales în, critică lipsa răspunsului la clarificările formulate către, în calitate de autoritate contractantă, cu sediul în, în cadrul procedurii de atribuire, prin licitație deschisă accelerată, a acordului cadru având ca obiect, s-a solicitat:

„1. Suspendarea procedurii de atribuire până la soluționarea prezentei contestații și adoptarea măsurilor de remediere care se impun de către autoritatea contractantă având în vedere că termenul de depunere a fost pe data de 14.04.2025, iar autoritatea contractantă nu a dat curs solicitării de clarificări transmise de subscrisa pe 04.04.2025;

2. Obligarea autorității contractante să răspundă clar, detaliat și exemplificativ la solicitările de clarificări depuse de subscrisa în data de 04.04.2025, dispunându-se remedierea documentației procedurii;

3. Anularea procedurii de atribuire în temeiul art. 212 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 98/2016, având în vedere stadiul la care se află procedura și dacă nu se mai pot adopta măsuri corective fără ca aceasta să conducă la încălcarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016”.

**CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR,
asupra cauzei de față, constată următoarele:**

Consiliul a fost legal sesizat și este competent, potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, să soluționeze contestația de față, prin care critică lipsa răspunsului la clarificările formulate

către, în calitate de autoritate contractantă, solicitând cele amintite.

În motivarea contestației, ... arată că, în data de 04 aprilie 2025, a formulat solicitări privind clarificarea documentației de atribuire, solicitări transmise în termen, cu 9 zile înainte de data deschiderii, respectiv 14.04.2025, care au avut ca scop lămurirea aspectelor vagi și neclare din documentația de atribuire.

În opinia contestatorului, aspectele pe care le-a dorit a fi clarificate, prin solicitările de clarificări sunt esențiale pentru ca orice operator economic să poată să participe în procedură și să poată întocmi o ofertă tehnică și financiară care să corespundă necesităților și situației reale a autorității contractante.

Astfel, potrivit contestatorului, prin aceste clarificări, societatea sa a solicitat următoarele:

1. Organizarea unei vizite tehnice la unul dintre obiectivele de investiție, respectiv - corp Liceu + Sala de Sport + Corp nou, având în vedere că informațiile din caietul de sarcini nu sunt suficiente pentru realizarea lucrărilor, acest obiectiv fiind cel mai complex dintre cele incluse în cel mai mare contract subsecvent, necesitând verificarea:

- tablourilor electrice generale pentru a stabilit capacitatea de injecție în acestea;

- realizare instalației de utilizare dintre tabloul electric de joasă tensiune al postului de transformare (conform ATR) și tablourile electrice general în care se face injecția din centrala electrică fotovoltaică, deoarece, în documentație nu se regăsește această informație.

Tocmai pentru a putea pregăti oferta, susține contestatorul că a transmis autorității contractante și o dată în care să se efectueze vizita, aceasta putând determina apariția altor clarificări. Concret, a propus autorității contractante următoarele: Având în vedere că termenul de depunere a ofertelor a fost decalat la 14 aprilie 2025, iar în urma vizitei ar putea fi necesare clarificări suplimentare, solicităm ca aceasta să fie programată în perioada 8-9 aprilie 2025 pentru a permite un timp adecvat de răspuns din partea autorității contractante, clarificărilor ulterioare.

2. Arătând că, în conformitate cu caietul de sarcini, este necesară obținerea ATR prosumator, a solicitat clarificări precizând că, pentru instalarea acestui ATR este posibil ca Rețele Electrice România să solicite plata unei taxe de racordare și instalarea unor protecții pe partea instalației de utilizare.

Concret, pentru a putea întocmi oferta tehnică și financiară, contestatorul susține că a solicitat autorității contractante să clarifice care va fi modalitatea de decontare, întrucât, în opinia sa, această lucrare reprezintă un cost ce nu rezultă din caietul de sarcini cum va fi acoperit de către autoritatea contractantă, astfel că trebuia să înțeleagă cum să-l includă în oferta tehnică de materiale și cum să-l bugeteze.

3. Tot în solicitarea de clarificări din data de 04.04.2025 a solicitat clarificări cu privire la formularul de ofertă financiară, având în vedere specificul lucrărilor ce fac obiectul prezentei proceduri.

În acest sens, susține contestatorul că a arătat autorității contractante faptul că în anexa formularului de ofertă financiară, la capitolul „*Branșamente*”, este menționată o singură cantitate pentru întregul acord-cadru, însă atribuirea obiectivelor se va face către primii cinci ofertanți clasati. Ca atare, susține că a solicitat achizitorului să transmită modalitatea exactă de decontare a lucrărilor de branșamente pentru fiecare obiectiv atribuit prin contractele subsecvente, având în vedere că diferențele între tipologiile de branșamente sunt majore, de la câteva mii de lei până la un milion de lei pentru cele pe medie tensiune. Potrivit contestatorului, conform formularului de ofertă financiară branșamentele pot fi alocate doar unui singur ofertant neputând fi departajate pe contracte subsecvente, sens în care, pentru a veni în sprijinul autorității contractante, a sugerat acesteia să actualizeze formularul de ofertă astfel încât să poată fi ofertat branșamentul pentru fiecare obiectiv.

Urmărind evoluția procedurii de achiziție, până la data la care autoritatea contractantă trebuia să transmită răspuns la solicitarea de clarificări, respectiv 08.04.2025, și apoi și după această dată, semnalează contestatorul faptul că, a observat că autoritatea contractantă a omis răspunsul la clarificările formulate de societatea sa și a ignorat aceste solicitări. Cu toate acestea, precizează contestatorul, în data de 10 Aprilie 2025, autoritatea contractantă postează un document în SEAP, respectiv clarificări din oficiu 2 prin care se face referire la clarificarea din oficiu publicată în 27.03.2025, însă în opinia sa, această clarificare din 10.04.2025 *NU* reprezintă sub nicio formă un răspuns la solicitarea de clarificări din data de 04.04.2025, autoritatea nerăspunzând la niciuna dintre solicitările de clarificări.

Ca urmare a faptului că autoritatea contractantă nu a răspuns la clarificări și nici nu a dat curs solicitării de vizită a obiectivelor, precizează autorul contestației faptul că, în data de 13.04.2025 societatea sa a transmis o nouă clarificare, pentru a expune pe larg erorile și lipsurile din documentația de atribuire, și a solicitat autorității contractante suspendarea procedurii și refacerea documentației.

Potrivit contestatorului, solicitarea sa a venit în urma unei analize detaliate a documentației tehnico-economice puse la dispoziție, în special a proiectului tehnic (faza PTh + DE) și a caietului de sarcini, analiză în urma căreia a identificat o serie de neclarități care pot conduce la interpretări eronate, riscuri de neconformitate, dificultăți de implementare și, implicit, la afectarea corectitudinii și eficienței procesului de ofertare.

Susține contestatorul faptul că a transmis aceste informații cu scopul de a veni în sprijinul autorității contractante și de a verifica

împreună cu proiectantul, precum și cu ofertanții interesați, toate aspectele semnalate prin:

- realizarea de vizite tehnice la fiecare amplasament;
- completarea proiectelor faza PTh+DE cu informațiile necesare (particularizare în funcție de obiectiv, adăugarea planurilor în care să fie prezentate TE CEF și Invertoare, a schemei de distribuție a stringurilor pe invertoare, a schemelor monofilare pentru tablourile electrice propuse - TE-CC / TE- SEM/ TE-CA / TE-CEF / Panou insularizare propuse, a uniformizării denumirilor din planuri cu cele din memoriul tehnic, a breviarilor de calcul și a verificării tablourilor electrice generale);
- adăugarea, în cadrul documentației, a instalației de utilizare dintre TEG și noul Contor (conform ATR);
- refacere Anexei formula oferta - F3,F4 cu cantitățile maxime în conformitate cu lucrările care urmează a fi executate.

Față de această situație, contestatorul este de părere că art. 160 din Legea nr. 98/2016 este destul de clar, în sensul în care consacră dreptul operatorului economic de a formula o solicitare de clarificări și obligația corelativă a autorității contractante de a răspunde la această solicitare.

În contextul în care autoritatea contractantă nu a furnizat un răspuns la solicitarea de clarificări, contestatorul susține că societatea sa s-a aflat în imposibilitatea de a depune o ofertă conformă, fiindu-i blocat, în mod nelegal, accesul la această procedură de atribuire prin refuzul autorității contractante de a răspunde la solicitarea de clarificări.

Concluzionând, contestatorul apreciază că lipsa răspunsului la clarificări a autorității contractante, încălcă principiului transparenței reglementat de art. 2 alin. 2 lit. d) din Legea nr. 98/2016 precum și obligația legală a achizitorului de a clarifica orice informații/aspecte neclare din documentația de atribuire conform prevederilor dispozițiilor art. 160 din Legea nr. 98/2016 coroborat cu prevederile art. 103 alin. (2) din HG nr. 395/2016.

Pentru toate aceste motive, ... solicită Consiliului să admită prezenta contestație, astfel cum a fost formulată.

În drept, se invocă prevederile art. 2 alin. (2) și art. 160 din Legea nr. 98/2016, ale art. 103 din HG nr. 395/2016, ale art. 22 și 23 din Legea nr. 101/2016, precum și orice alte texte de lege incidente menționate în prezenta contestație.

Ca mijloace de probă, au fost depuse înscrisuri.

Prin punctul de vedere comunicat prin adresa nr. 144083/23.04.2025, înregistrată la CNSC sub nr. 26279/24.04.2025, ..., în calitate de autoritate contractantă, solicită respingerea contestației ca fiind lipsită de temeinicie.

Autoritatea contractantă răspunde criticilor aduse de contestator, arătând faptul că a comunicat operatorilor economici posibil interesați că procedura de atribuire vizează încheierea unui acord cadru cu 5 operatori

economici fiind o licitație deschisă accelerată, ceea ce reprezintă o scurtare semnificativă a termenului acordat ofertării, argumentele pentru alegerea unei astfel de proceduri regăsindu-se în strategia de contractare și anexele acesteia.

Precizând faptul că această informație a fost cunoscută și însușită și de către contestator, autoritatea contractantă este de părere că, dacă acesta intenționa să participe la procedură, putea să solicite după câteva zile, clarificări cu privire la aspecte importante din punct de vedere tehnic, inclusiv vizitarea unui amplasament. Însă, subliniază autoritatea contractantă, deși procedura a fost și suspendată în perioada 28.03.2025-04.04.2025, perioadă în care a avut timp suficient pentru a studia documentația de atribuire și a transmite clarificări, contestatorul a decis să facă acest lucru în data de 04.04.2025 pentru niște aspecte care nu reprezentau un impediment în elaborarea unei oferte, dovadă fiind numărul mare de oferte primite până la data limită de depunere a ofertelor.

În cele ce urmează, autoritatea contractantă aduce argumente în susținerea faptului că nu a discriminat contestatorul, precizând faptul că, ulterior reactivării procedurii de achiziție publică, au mai fost primite alte clarificări la care nu s-a răspuns, emitenții unora dintre clarificările la care nu s-a răspuns depunând ofertă la data limită de depunere a ofertelor, ceea ce demonstrează, în opinia sa, pe lângă alte aspecte, netemeinicia contestației.

În cauză, autoritatea contractantă admite că solicitările de clarificări ale contestatorului au fost transmise în termen (04.04.2025) și că nu a transmis un răspuns punctual înainte de data limită (08.04.2025), însă consideră că lipsa răspunsului explicit la aceste clarificări nu au afectat legalitatea și corectitudinea procedurii, având în vedere argumentele prezentate în cele ce urmează:

În primul rând, apreciază autoritatea contractantă faptul că aspectele asupra cărora s-au solicitat clarificări nu privesc elemente esențiale ale documentației, ci detalii tehnice de nivel aprofundat, a căror absență temporară de la clarificare nu a împiedicat un operator diligent să întocmească o ofertă conformă cerințelor.

De asemenea, susține că documentația de atribuire (caietul de sarcini, liste de cantități, planuri și scheme) conținea toate datele tehnice de bază privind instalațiile existente și lucrările solicitate. Mai mult, contestatorul însuși a reușit să identifice, pe baza documentației, elementele pentru care a dorit informații suplimentare, ceea ce arată că sfera lucrărilor și cerințele erau înțelese în linii mari.

Detaliile privind capacitatea tablourilor electrice, configurația exactă a racordării la postul trafo, modalitatea de repartizare a costurilor bransamentelor între contractele subsecvente etc., reprezintă, în opinia achizitorului, aspecte tehnice fine, ce țin mai degrabă de execuția contractului decât de eligibilitatea sau conformitatea ofertei.

În speță, apreciază autoritatea contractantă, informațiile solicitate de contestator pot fi calificate drept detalii de execuție, care nu influențează modul de întocmire a propunerii tehnice sau financiare în raport cu cerințele de atribuire (cerințele minime, factorii de evaluare, prețul total ofertat etc.).

..... asigură că aspectele tehnice semnalate de contestator pot fi și vor fi soluționate adecvat în etapa de execuție a contractelor, fără impact negativ asupra beneficiarului sau asupra concurenței dintre ofertanți, astfel:

- Vizitarea amplasamentului și verificări tehnice suplimentare:

După atribuirea contractului, operatorii economici câștigători (în situația de față maxim 5 operatori economici) vor avea posibilitatea să realizeze evaluări detaliate la fața locului (de exemplu, măsurători la tablourile electrice, confirmarea capacității de racordare). În funcție de constatările tehnice, dacă apar necesități suplimentare față de ce s-a prevăzut inițial (ex.: necesitatea montării unor protecții suplimentare pe instalație pentru racordarea prosumatorului), acestea se vor aborda fie prin proiectul tehnic ce urmează a fi avizat de operatorul de rețea, fie prin clauzele contractuale de ajustare. Modelul de contract inclus în documentație prevede mecanisme de adaptare în limita dispozițiilor art. 221 din Legea 98/2016 (ex.: ajustări neesențiale ale contractului, acordul părților pentru mici modificări tehnice impuse de condițiile efective de pe teren). Astfel, eventuale lucrări sau echipamente suplimentare minore, necesare racordării în siguranță la rețea, pot fi introduse prin act adițional, fără a schimba substanțial natura contractului sau a conferi un avantaj incorect contractantului, conform art. 221 alin. (1) lit. b) din Legea 98/2016.

- costul ATR prosumator și taxa de racordare:

În practică, costurile de emisie a avizului de racordare (ATR) și eventualele taxe de racordare percepute de operatorul de rețea sunt reglementate separat de legislația din domeniul energiei, iar în măsura în care aceste costuri nu au fost specificate expres în formularul de ofertă, vor fi suportate de beneficiar în condițiile legii (taxa de racordare fiind oricum tarif reglementat, suportat de proprietarul obiectivului racordat).

Așadar, incertitudinea contestatorului referitoare la „*cum va fi acoperit costul ATR*” nu afectează oferta, ofertantul nu era obligat să includă în prețul său această taxă, întrucât ea nu figura ca element în lista de lucrări. Dacă totuși a considerat-o necesară, putea fie s-o menționeze separat, fie s-o estimeze și include oricum.

Neclaritatea cu privire la ATR nu influențează clasamentul ofertelor, toți ofertanții aflându-se în aceeași situație, după atribuirea contractului, obținerea ATR fiind în sarcina contractantului, iar dacă va fi nevoie de vreo rambursare a taxei de racordare, aceasta se va face conform prevederilor contractuale și normelor ANRE aplicabile, fără a prejudicia executarea contractului.

-modalitatea de decontare a brânșamentelor pe fiecare obiectiv:

Într-adevăr, în formularul de ofertă financiară anexat documentației, secțiunea „*Brânșamente*” era agregată la nivel de acord-cadru o cantitate totală, însă în practică, la atribuirea fiecărui contract subsecvent către cei 5 operatori selecționați, autoritatea contractantă va defalca corespunzător aceste lucrări pe obiectiv, aspect ce ține de implementarea acordului- cadru.

Odată atribuit acordul-cadru, înainte de semnarea contractelor subsecvente, autoritatea va emite o clarificare/act adițional de alocare, prin care fiecare contractor își asumă brânșamentele aferente obiectivului repartizat, la prețul unitar ofertat, fără depășirea valorii totale, abordare conformă cu art. 116 din HG 395/2016 privind acordurile-cadru și contractele subsecvente.

Lipsa unui răspuns la această solicitare de clarificare nu a împiedicat corecta formulare a ofertei financiare, ofertanții au completat formularul conform instrucțiunilor din documentație, știind că detalierea pe obiective se va face ulterior, în cadrul acordului-cadru.

Așadar, în opinia autorității contractante, neprezentarea unor clarificări punctuale, în măsura în care acestea nu au creat o imposibilitate de participare în condiții de egalitate, nu viciază legalitatea procedurii.

Conform achizitorului, toți operatorii au dispus de același set de informații inițiale, unii dintre aceștia reușind să depună oferte conforme, ceea ce demonstrează că procedura a fost suficient de clară cât să permită competiția.

În consecință, susține autoritatea contractantă, nu se poate reține încălcarea art. 160 din Legea 98/2016 sau a principiului transparenței, câtă vreme informațiile esențiale au fost comunicate.

În ce privește susținerea contestatorului conform căreia achizitorul ar fi trebuit să dea curs cererii sale de vizitare a amplasamentelor și că neorganizarea unei vizite ar constitui un viciu al procedurii, autoritatea contractantă este de părere că acest argument este neîntemeiat, pentru următoarele motive:

Legea achizițiilor publice și normele sale nu impun autorității contractante obligația generală de a organiza vizitarea amplasamentelor ca parte a procedurii de atribuire. Pot exista situații în care autoritatea, din proprie inițiativă, include în Fișa de date posibilitatea unei vizite la locația lucrărilor (de obicei opțională pentru ofertanți) atunci când consideră că este utilă, însă, dacă documentația nu prevede o astfel de vizită, ofertanții trebuie să își elaboreze oferta pe baza informațiilor furnizate în caietul de sarcini și eventual pe baza propriei documentări.

În prezenta procedură, fișa de date și anunțul de participare nu au menționat nicio vizită la amplasament, prin urmare, autoritatea contractantă nu avea temei și nici obligație să organizeze oficial o vizită în perioada scurtă rămasă înainte de depunerea ofertelor.

De asemenea, chiar dacă un ofertant a solicitat o vizită, autoritatea contractantă trebuie să se asigure că toți operatorii au șanse egale, organizarea unei vizite ad-hoc, la cererea unui singur ofertant, putând ridica probleme logistice și de tratament egal (ceilalți ofertanți trebuiau invitați și ei, ceea ce era dificil într-un timp foarte scurt și în condiții de transparență).

Mai mult, caietul de sarcini a inclus planuri ale clădirilor, schițe ale acoperișurilor pentru panouri fotovoltaice, date despre punctele de conexiune la rețeaua electrică și alte elemente relevante, iar contestatorul nu a indicat că ar fi existat erori sau contradicții în aceste informații, ci doar că și-ar fi dorit verificări suplimentare pe teren.

Or, scopul vizitei (verificarea tablourilor electrice, a instalațiilor existente) se suprapune cu responsabilitatea contractantului de a realiza propriile măsurători și adaptări în faza de proiect tehnic, după adjudecare, un ofertant experimentat în domeniu având capacitatea de a elabora oferta pe baza datelor existente și a expertizei proprii, fără a fi absolut necesar un tur fizic al locației.

Concluzionând, în opinia contestatorului neorganizarea vizitei în teren nu constituie o încălcare legală, solicitarea contestatorului în acest sens, deși de înțeles din perspectivă practică, neputând fi satisfăcută fără a perturba calendarul strâns al procedurii.

Având în vedere cele expuse, autoritatea contractantă solicită respingerea contestației, ca nefondată și continuarea procedurii de achiziție publică.

În drept, se invocă dispozițiile legale incidente ale Legii nr. 98/2016 (art. 2 alin. (2) lit. d), e), f), g); art. 74-75; art. 160-161; art. 212; art. 221 ș.u.), ale HG nr. 395/2016 (art. 103, art. 116 ș.u.), precum și ale Legii nr. 101/2016 (art. 22-23 privind măsurile provizorii și soluțiile asupra contestației).

Ca mijloace de probă, au fost depuse înscrisuri.

Prin adresa nr. 37/29.04.2025, înregistrată la Consiliu sub nr. 28023/30.04.2015, ... a transmis *concluzii scrise*, prin intermediul cărora prezintă o serie de aspecte în susținerea caracterului neîntemeiat al apărărilor formulate de achizitor și a admiterii contestației, astfel:

Autoritatea contractantă recunoaște, în mod expres, că nu a răspuns solicitărilor de clarificări transmise.

Cât privește afirmația conform căreia în perioada suspendării 28.03.2025 - 04.04.2025, se puteau depune clarificări, autoritatea contractantă se află într-o eroare privind funcționalitatea SEAP, deoarece în perioada de suspendare a unei proceduri, conform manualului de utilizare SEAP se specifică: Suspendată - reprezintă starea în care va intra procedura la suspendarea de către autoritatea contractanta a acesteia. În starea "Suspendată" nu sunt permise niciun fel de acțiuni la nivel de procedură, prin urmare în perioada respectivă nu a fost posibilă depunerea unor solicitări de clarificare.

În plus, în punctul de vedere al autorității contractante, se aduce în discuție legalitatea procedurii accelerate, motiv pentru care nu se justifică suspendarea voluntară a procedurii.

Autoritatea face afirmația netemeinică conform căreia documentația conține toate datele tehnice de bază, ori documentația de atribuire nu trebuie să conțină doar datele tehnice de bază, ci toate datele tehnice de detaliu necesare întocmirii ofertei, având în vedere complexitatea lucrărilor din contractul ce urmează a fi atribuit. Organizatoarea procedurii trebuie să indice unde se regăsesc în Proiectele tehnice (PTh) și Detalii de execuție (DE), așa cum este denumită documentația prezentată, planurile cu amplasarea invertoarelor, tablourilor electrice necesare centralei electrice fotovoltaice, schemele electrice monofilare ale tablourilor electrice, modalitatea de injecție în rețeaua electrică de distribuție, breviare de calcul și alte detalii pe care le presupune o documentație aflată în faza de PTh și DE, deoarece aceste elemente, definitorii pentru o ofertă corectă și completă, nu se regăsesc în documentație.

Tot eronat, autoritatea contractantă menționează că: Or, scopul vizitei (verificarea tablourilor electrice, a instalațiilor existente) se suprapune cu responsabilitatea contractantului de a realiza propriile măsurători și adaptări în faza de proiect tehnic, după adjudecare, or procedura s-a desfășurat pe baza unor Proiecte tehnice și detalii de execuție (PTh+DE) prezentate în documentație care trebuie respectate cu strictețe așa cum este menționat în caietul de sarcini, dar care din păcate nu oferă nici un detaliu tehnic care să le poată face și aplicabile.

Legat de costul taxei de racordare din ATR-ul de prosumator, acesta include de la sine o taxă care poate fi mai mare sau mai mică în funcție de puterea evacuată în rețeaua electrică de distribuție și pe care o calculează operatorul de distribuție, iar în documentația procedurii nu este specificată vreo modalitate de decontare a acesteia, în formularul de ofertă financiară solicitat.

Afirmația potrivit căreia informațiile esențiale ar fi fost disponibile în documentație, este neadevărată și netemeinică și nu poate înlătura încălcarea obligației legale de a răspunde complet, clar și fără ambiguități la solicitările de clarificări formulate în termen legal, deoarece:

- solicitările vizau elemente esențiale pentru configurarea ofertei: racordarea la rețeaua electrică de distribuție, capacitatea tablourilor electrice, modalitatea de ofertare pentru bransamente, nu simple detalii tehnice nesemnificative;

- lipsa răspunsului a afectat substanțial posibilitatea formulării unei oferte conforme, în condițiile în care taxa de racordare ATR prosumator și decontarea bransamentelor au un impact financiar major asupra ofertei.

Legat de vizita amplasamentelor, deși autoritatea susține că vizita nu era obligatorie, trebuie subliniat că:

- solicitarea vizitei a fost justificată de necesitatea examinării punctelor de racordare existente, a proiectelor tehnice și detaliilor de execuție aspecte imposibil de evaluat exclusiv pe baza documentației incomplete;

- refuzul autorității de a organiza vizita a încălcat principiul transparenței și a afectat egalitatea de șanse, în condițiile în care complexitatea tehnică a lucrărilor necesită informații suplimentare în condițiile în care, proiectele tehnice și detaliile de execuție (PTh+DE) sunt incomplete și nu sunt particularizate pentru fiecare obiectiv pentru a putea realiza execuția lucrărilor (acesta fiind scopul procedurii de achiziție).

Cât privește numărul de oferte depuse, faptul că au fost depuse 6 oferte (din 13 înscriși) nu anulează obligația de clarificare și nu dovedește că documentația era clară, deoarece:

- numărul de oferte este sensibil mai mic decât cel al operatorilor interesați inițial, mai puțin de jumătate, ceea ce reflectă impactul negativ al documentației neclare care a disuadat orice operator economic profesionist și diligent de a depune o ofertă în executarea unui contract neclar

- în procedura similară anterioară, unde au fost depuse 11 oferte, interesul a fost mai ridicat, ceea ce susține și mai mult ideea că documentația actuală prezenta deficiențe care au afectat competiția.

În ce privește invocarea urgenței pentru finanțare nerambursabilă, aceasta nu scutește autoritatea de respectarea dispozițiilor imperative privind răspunsul la clarificări și asigurarea transparenței:

- legea permite scurtarea termenelor, dar nu suspendarea obligației de clarificare completă și în timp util a documentației;

- procedura accelerată trebuie să respecte toate principiile achizițiilor publice, inclusiv principiul legalității al tratamentului egal și al concurenței reale.

- continuarea procedurii în condiții nelegale afectează însăși validitatea rezultatului atribuirii și pune în pericol buna derulare a contractului finanțat.

Nu în ultimul rând, susținerile autorității contractante potrivit cărora este posibilă soluționarea aspectelor tehnice restante, în etapa de execuție, sunt profund nelegale.

..... a constituit cautiunea în cuantum de lei prin recipisa de consemnare nr. din data de 16.04.2025, eliberată de CEC Bank – Sucursala, fiind înregistrată în Registrul de evidență al CNSC sub nr. 1213/17.04.2025.

Din analiza susținerilor părților și a documentelor existente la dosarul cauzei, Consiliul reține cele ce urmează:

....., în calitate de autoritate contractantă, a inițiat procedura de atribuire, prin licitație deschisă accelerată, în vederea atribuirii acordului-cadru având ca obiect, prin publicarea, în SEAP, a anunțului de participare nr. Potrivit informațiilor anunțului de participare, valoarea estimată este de 6 lei, fără TVA, iar criteriul de atribuire „*cel mai bun raport calitate-preț*”.

Termenul pentru depunerea ofertelor a fost 14.04.2025, astfel cum a fost acesta modificat în data de 04.04.2025 13:02, conform clarificării

Potrivit informațiilor publicate în SEAP, deschiderea ofertelor a avut loc la data stabilită, 14.04.2025, ora 15:00, iar, conform declarației de participare publicată în cadrul anunțului, au fost primite șase oferte, procedura aflându-se, la acest moment, în „*etapa de evaluare calificare și tehnică*”.

Nemulțumit de faptul că autoritatea contractantă nu i-a răspuns la solicitările de clarificări formulate în etapa de pregătire a ofertelor, ... a formulat contestația de față, solicitând cele menționate în partea introductivă.

Prin Încheierea nr. 1487/C2/1319/25.04.2025, Consiliul a respins, ca nefondată, cererea de suspendare a procedurii.

Examinând susținerile părților, probatoriul aflat la dosarul cauzei și dispozițiile legale aplicabile, Consiliul constată următoarele:

La data de 04.04.2025, orele 21:04, ... a postat în SEAP solicitarea de clarificări adresată autorității contractante privind conținutul documentației de atribuire, solicitare la care nu s-a primit vreun răspuns.

Solicitarea de clarificări viza următoarele aspecte:

Solicitari de clarificări către Primaria Sectorul 3 la anunțul CN1078898 / 14.03.2025:

1. Analizând documentele puse la dispoziție, solicităm organizarea unei vizite tehnice la unul dintre obiectivele de investiție, respectiv – corp Liceu + Sala de Sport + Corp nou. Acest obiectiv este cel mai complex dintre cele incluse în cel mai mare contract subsecvent și necesită verificarea:

- tablourilor electrice generale pentru a stabilit capacitatea de injecție în acestea;
- realizare instalației de utilizare dintre tabloul electric de joasă tensiune al postului de transformare (conform ATR) și tablourile electrice general în care se face injecția din centrala electrică fotovoltaică, deoarece nu se regăsește în documentație această informație.

Având în vedere că termenul de depunere a ofertelor a fost decalat la 14 aprilie 2025, iar în urma vizitei ar putea fi necesare clarificări suplimentare, solicităm ca aceasta să fie programată în perioada 8-9 aprilie 2025 pentru a permite un timp adecvat de răspuns din partea autorității contractante, clarificărilor ulterioare.

2. Conform Caietului de Sarcini este necesară obținerea ATR prosumator. În cazul în care vor solicita lucrări pe taxa de racordare și anumite protecții pe partea instalației de utilizare de către Rețele Electrice România va rugăm să clarificați modalitatea de decontare

ținând cont de faptul ca ATR prosumator va fi prezentat la finalizarea lucrărilor si nu este pus la dispoziție de către Autoritatea Contractanta in faza de licitație.

3. În anexa formularului de ofertă financiară, la capitolul Bransamente, este menționată o singură cantitate pentru întregul acord-cadru, însă atribuirea obiectivelor se va face către primii cinci ofertanți clasati. Vă rugăm să ne transmiteți modalitatea exactă de decontare a lucrărilor de bransamente pentru fiecare obiectiv atribuit prin contractele subsecvente, deoarece diferențele între tipologiile de bransamente sunt majore acestea fiind cuprinse între câteva mii de lei si ajungând pana la un milion de lei pentru cele pe medie tensiune. Conform formularului de oferta financiara bransamentele pot fi alocate doar unui singur ofertant neputând fi departajate pe contracte subsecvente.

Va sugeram sa actualizați formularul de oferta astfel încât sa poată fi ofertat bransamentul pentru fiecare obiectiv.

Față de problematica dedusă judecății, vor fi reținute ca relevante următoarele dispoziții legale:

din Legea nr. 98/2016:

Art. 160. - (1) Orice operator economic interesat are dreptul de a solicita clarificări sau informații suplimentare în legătură cu documentația de atribuire, cu respectarea termenului limită stabilit de autoritatea contractantă în anunțul de participare/simplificat/de concurs.

(2) Autoritatea contractantă stabilește prin anunțul de participare/simplificat/de concurs unul sau două termene-limită în care va răspunde în mod clar și complet tuturor solicitărilor de clarificare/informațiilor suplimentare, conform prevederilor normelor metodologice la prezenta lege.

(3) Autoritatea contractantă **are obligația** de a publica răspunsurile însoțite de întrebările aferente la adresa de internet la care sunt disponibile documentele achiziției, indicată potrivit dispozițiilor art. 150 alin. (2), luând măsuri pentru a nu dezvălui identitatea operatorului economic care a solicitat clarificările sau informațiile suplimentare respective.

(4) Dispozițiile art. 150 alin. (3) - (6) sunt aplicabile în mod corespunzător în ceea ce privește răspunsurile la solicitări de clarificări sau informații suplimentare.

Art. 161. - (1) În măsura în care solicitările de clarificări sau informații suplimentare au fost adresate în termenul prevăzut în anunțul de participare/de concurs, răspunsul autorității contractante la aceste solicitări trebuie să fie transmis cu cel puțin 10 zile, respectiv 5 zile în situațiile de urgență demonstrate în mod corespunzător de autoritatea contractantă, prevăzute la art. 74 alin. (3) și art. 79 alin. (5), înainte de termenul stabilit pentru depunerea ofertelor sau solicitărilor de participare.

din HG nr. 925/2016:

Art. 27. - (1) Orice răspuns al autorității contractante la solicitările de clarificări sau informații suplimentare primite în condițiile art. 160 alin. (1) din Lege, se postează în SEAP la secțiunea specifică, disponibilă în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat.

(2) Odată cu termenul/termenele limită prevăzut/prevăzute de art. 160 alin. (2) din Lege, autoritatea contractantă stabilește în anunțul de participare/simplificat/de concurs și termenul-limită până la care operatorii economici solicită clarificări cu privire la conținutul documentației de atribuire, acesta urmând să fie corelat cu termenul final de răspuns, astfel încât să fie acordată o perioadă suficientă de timp operatorilor economici pentru a analiza documentația de atribuire și să formuleze întrebările pe care le consideră necesare.

(3) Autoritatea contractantă menționează în anunțul de participare/simplificat/de concurs că va răspunde la solicitările de clarificări adresate de operatorii economici până la termenul- limită stabilit.

(4) În situația în care sunt stabilite două termene de răspuns ale autorității contractante la solicitările de clarificări adresate de operatorii economici, aceasta poate grupa pe cele două termene întrebările și răspunsurile aferente, pe baza unor criterii cum ar fi data înregistrării solicitării de clarificări, complexitatea aspectelor incidente, asigurându-se că timpul acordat pentru elaborarea ofertelor este unul adecvat.

Raportat la aceste prevederi legale, se reține că, potrivit informațiilor regăsite în anunțul de participare, în conformitate cu prevederile art. 160 alin. (1) din Legea 98/2016, termenul limita pana la care orice operator economic interesat de participarea la procedura de achizitie publica are dreptul de a solicita clarificari sau informatii suplimentare in legatura cu documentatia de atribuire este de 9 zile inainte de termenul limita de depunere a ofertelor. În conformitate cu prevederile art. 160 alin. (2) din Legea 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, **Autoritatea Contractanta va raspunde în mod clar și complet tuturor solicitarilor de clarificare/ informatiilor suplimentare in a 7-a zi inainte de termenul limita stabilit pentru depunerea ofertelor.**

Data de deschidere a ofertelor a fost 14.04.2025, astfel că, prin transmiterea întrebărilor la data de 04.04.2025, contestatorul a respectat termenul de 9 zile prevăzut cu acest scop în documentele achiziției, revenindu-i autorității obligația de a furniza răspunsul său *in a 7-a zi înainte de termenul limita stabilit pentru depunerea ofertelor*, demers care nu a fost efectuat, așa cum rezultă și din facsimilul de mai jos:

Documentul publicat la data de 10.04.2025 10:56, se observă că vizează alte aspecte decât cele asupra cărora contestatorul a cerut lămuriri, respectiv face referire la [.....] Clarificare din oficiu publicată în data de 27.03.2025 ora 18:52, privind experiența specifică a managerului de contract/proiect.

De altfel, prin punctul de vedere, autoritatea contractantă admite că a primit solicitările de clarificări de la contestator în termen (04.04.2025) și că nu a transmis un răspuns punctual până la data limită, însă consideră că lipsa răspunsului explicit la aceste clarificări nu a afectat legalitatea și corectitudinea procedurii, în susținerea acestei concluzii prezentând o serie de argumente.

Analizând aceste argumente Consiliul constată caracterul lor nefondat, sens în care reamintește că, potrivit dispozițiilor legale citate mai sus, legiuitorul a stabilit în sarcina autorităților contractante obligația de a răspunde în mod clar, complet și fără echivoc unei cereri de clarificare a documentației de atribuire, singura excepție în care această *obligație* se transformă într-un *drept* fiind atunci când solicitările

de clarificări nu sunt adresate în termenele stabilite. Or, o asemenea ipoteză nu este incidentă cauzei.

Prin urmare, faptul că informațiile esențiale erau deja disponibile în documentația de atribuire sau că ar exista posibilitatea soluționării aspectelor tehnice restante în etapa de execuție, după cum se apără autoritatea, nu reprezintă motive care să conducă la înlăturarea *obligației legale* de a răspunde la clarificările primite în termenul indicat în acest sens.

Îi revenea, aşadar, autorității obligația de a lămuri, în termenul stabilit, toate aspectele asupra cărora a considerat necesare clarificări, orice alt comportament fiind unul contrar regulilor de desfășurare a procedurilor de achiziție publică și care nu poate fi acceptat.

Varianta propusă de autoritate pentru înlăturarea deficiențelor sesizate prin contestație, respectiv emiterea unor precizări ulterioare, de exemplu înainte de semnarea contractului cu ofertantul câștigător pentru a se agree soluții tehnice clare privind racordarea și pentru a se ajusta formularul de ofertă defalcat pe obiectiv fără a modifica substanțial oferta, în mod evident nu este nici suficientă și nici proporțională, aducând atingere principiului transparenței în sensul că toate aceste modificări/ajustări/clarificări trebuiau cunoscute de către orice operator economic interesat de procedură, nu doar celor care participă cu ofertă sau doar ofertantului câștigător.

Altfel spus, oricine trebuie să poată vizualiza clarificările/amendamentele la documentația de atribuire, iar pe baza întregului ansamblu de informații puse la dispoziție de autoritate să își determine interesul de a participa sau nu la respectiva achiziție.

Mai pretinde autoritatea contractantă că la clarificările contestatorului s-ar fi răspuns deja cu ocazia răspunsurilor publicate anterior, însă corelativ acestei afirmații nu individualizează care anume răspunsuri anterioare ar fi lămurit aspectele indicate de contestator.

Oricum, față de obligația de a răspunde la clarificările primite în termen, legiuitorul nu a prevăzut nicio excepție, drept care, și într-o astfel de situație, autoritatea ar fi trebuit să furnizeze răspunsul său, eventual prin reiterarea răspunsurilor anterioare sau prin trimiterea exactă a locului unde se regăsește informația relevantă.

În privința jurisprudenței invocată de autoritate în argumentele sale, Consiliul reține că, în dreptul românesc, precedentul judiciar național nu constituie izvor de drept, fiecare speță în parte având specificul său și un anumit probatoriu administrat în cauză de părți. O hotărâre judecătorească sau o decizie a Consiliului exprimă un raționament juridic strict individualizat în raport cu o situație de fapt determinată și cu argumentele părților litigante, care nu coincid în totalitate cu argumentele ce pot fi invocate în alte cauze cu elemente de similaritate. De aici rezultă și relativitatea raționamentului juridic

exprimat printr-o hotărâre judecătorească, decizie CNSC, care nu exprimă o judecată general valabilă, ci una determinată în funcție de împrejurările speței soluționate și de apărările formulate, ceea ce implică inaptitudinea unui astfel de raționament de a fi invocat și în alte spețe.

În cauză, în acord cu susținerile contestatorului, Consiliul apreciază că problema de drept care trebuie dezlegată, este dacă o autoritatea contractantă poate decide să nu răspundă la o solicitare de clarificări prin raportare la dispozițiile art. 160 din Legea nr. 98/2016, iar, în urma considerentelor reținute mai sus, este concluzionat faptul că un asemenea comportament este permis exclusiv în ipoteza în care solicitarea de clarificări nu este primită în termenul stabilit în anunțul de participare.

Cum, în speța dedusă judecății, această ipoteză nu se confirmă, Consiliul reține caracterul întemeiat al criticilor din contestație.

Se reține că aspectele asupra cărora contestatorul a solicitat lămuriri, respectiv necesitatea unei vizitări a amplasamentului, clarificarea modalității de decontare ținând cont de faptul ca ATR prosumator va fi prezentat la finalizarea lucrărilor si nu este pus la dispoziție de către Autoritatea Contractanta in faza de licitație și a modalității de decontare a lucrărilor de branșamente pentru fiecare obiectiv atribuit prin contractele subsecvente, nu sunt aspecte formale sau minore, ci au impact asupra modului de întocmire a ofertei.

Reamintește Consiliul obligația stabilită, în sarcina autorităților contractante de art. 154 din Legea nr. 98/2016, de a elabora documentația de atribuire care conține toate informațiile necesare pentru a asigura operatorilor economici o informare completă, corectă și precisă cu privire la cerințele achiziției, obiectul contractului și modul de desfășurare a procedurii de atribuire, obligație care nu concordă cu apărările autorității în sensul că ...în oferta inițială ofertanții puteau face presupuneri rezonabile... atunci când încearcă să demonstreze suficiența descrierii lucrărilor în documentație.

Cele expuse mai sus conduc la concluzia că, prin modul în care a ales să trateze solicitările de clarificări primite în termenul stabilit de ea însăși în anunțul de participare, autoritatea a nesocotit dispozițiile art. 160 din Legea nr. 98/2016, remedierea necesară restabilirii legalității procedurii fiind aceea de a furniza un răspuns la aceste solicitări.

Însă, la acest moment, nu mai pot fi adoptate astfel de măsuri de remediere, deoarece ele țineau de etapa *depunerii ofertelor*, etapă depășită, potrivit informațiilor disponibile în SEAP, procedura fiind în etapa de evaluare *calificare și tehnic*, astfel că singura soluție posibilă este aceea de anulare a procedurii, în acord cu prevederile art. 26 alin. (7) din Legea nr. 101/2016.

Prin alegerea să nu răspundă tuturor solicitărilor de clarificări primite în termen, autoritatea contractantă și-a asumat răspunderea suportării consecințelor unei asemenea alegeri, inclusiv consecințele anulării procedurii.

Pentru considerentele enunțate, în temeiul art. 26 alin. (2) și (7) din Legea nr. 101/2016, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul va admite contestația formulată de, în contradictoriu cu, în calitate de autoritate contractantă și va dispune anularea procedurii de atribuire.

Decizia este obligatorie pentru părți, potrivit art.28 alin.1 din același act normativ.

Pentru aceste motive,
în baza legii și a mijloacelor de probă aflate la dosar,

CONSILIUL DECIDE:

Admite contestația formulată de, în contradictoriu cu, în calitate de autoritate contractantă și dispune anularea procedurii de atribuire.

Obligatorie.

Împotriva prezentei decizii se poate formula plângere, în termen de 10 zile de la comunicare pentru părțile cauzei, respectiv de la data luării la cunoștință de către alte persoane vătămate.